

Kwaliteitskaart ongewenst gedrag en “time-in intern”/ “time in extern”

Kaartnummer	
Voor wie	Team it Finster
Verantwoordelijke	Leerteam Gedrag, KC, directie
Opgesteld	November 2025
Geëvalueerd	Mei 2026

Doel

De *kwaliteitskaart ongewenst gedrag en “time-in intern”/“time in extern”* is een richtlijn om ongewenst gedrag van leerlingen te begrenzen en hen te ondersteunen in hun emotieregulatie. Door hier algemene afspraken over te maken wordt voor leerlingen duidelijker en voorspelbaarder hoe we omgaan met ongewenst gedrag, wat de veiligheid op school vergroot.

Deze kwaliteitskaart gaat niet over time-out in het kader van schorsing en verwijdering van leerlingen; zie hiervoor het protocol van [Nije Gaast](#)

Wat is ongewenst gedrag?

Onder ongewenst gedrag verstaan we gedrag dat in strijd is met de schoolregels (Gouden Regels) of klassenregels, of gedrag dat een negatieve invloed heeft op klasgenoten en/of leerkracht en de leerling zelf.

Aanpak

We streven ernaar om leerlingen die ongewenst gedrag laten zien op een manier te benaderen die duidelijke grenzen stelt aan hun gedrag, zonder het kind persoonlijk af te wijzen. In praktijk betekent dit dat leerlingen in hun groep blijven als dat kan en dat de leerkracht als co-regulator functioneert en blijft investeren in een positieve relatie. Tegelijkertijd blijft wat werkt per leerling of per groep maatwerk. Overleg tussen leerkracht, directeur, kwaliteitscoördinator en ouders is hierbij van belang.

Reageren op gedrag

Uitgangspunt is dat we proberen gewenst gedrag te bevorderen door middel van een positieve benadering:

- belonen als een leerling gewenst gedrag laat zien (in de vorm van positieve aandacht zoals compliment of duim omhoog; positief groepsgedrag belonen met een kruisje op de spaarkaart)
- negeren van ongewenst gedrag als het kan
- begrenzen van ongewenst gedrag als het nodig is

Waarschuwen

Door de leerling bij storend ongewenst gedrag te waarschuwen, krijgt hij de kans om dit bij te sturen. Benoem welk gedrag je wél van de leerling verwacht. Waarschuw maximaal twee keer; ga dan over op één van de onderstaande interventies. Een duidelijke maar kalme waarschuwing zorgt ervoor dat de relatie tussen leerkracht en leerling intact blijft.

“Time-in intern”/“time in extern” bij ongewenst gedrag

Wat er nodig is bij het ombuigen van ongewenst gedrag, kan per geval verschillend zijn. “time-in intern”/“time in extern” als interventie is één van de mogelijkheden en met name geschikt als de leerling

emotioneel ontregeld is (bv boos, opstandig, in paniek). Hieronder een verkort stappenplan van “time-in intern”/“time in extern”. Daaronder staan de stappen in meer detail uitgewerkt.

“Time-in intern”/“time in extern” stappen in het kort

1. **“Time-in intern”**: Wanneer de leerling ontregeld is en evt. ongewenst gedrag laat zien: de leerling krijgt een time-in om te kalmeren.
2. **“Time in extern”**: Blijft storend gedrag aanhouden en is het beter om de leerling tijdelijk uit de situatie te verwijderen: de leerling krijgt een time-in buiten de groep.
3. Herstelgesprek.

1. Time-in intern

Een time-in intern geeft de leerling de kans om even uit de situatie te gaan, te kalmeren en zich te herpakken binnen de eigen groep. De time-in intern is geen straf en wordt ook niet gecommuniceerd als straf. Het is bedoeld als een 'pauze' wanneer het even niet lukt, om daarna weer mee te kunnen doen. Een time-in intern kan er verschillend uitzien, afhankelijk van wat de leerling nodig heeft. Bijvoorbeeld:

- Even op de rustige plek in de klas zitten, of net buiten de klas in de gang
- Even naast de leerkracht zitten.
- Even op de bank zitten als het op het plein niet goed gaat.
- Even een opdracht voor de leerkracht doen (beweging).

Voorwaarden voor gebruik van de time-in intern:

- De leerkracht bepaalt wanneer de time-in intern begint en eindigt. Dit is bij voorkeur kort, bijvoorbeeld 5 minuten. Een time-timer of zandloper kan dit voor de leerling duidelijk maken.
- De leerling blijft onderdeel van de groep en doet na de time-in direct weer mee.
- Wanneer er gevaar is dat de leerling een time-in intern gaat 'uitlokken' om bijv. werk te vermijden, moet de leerling het gemiste werk inhalen.

Ook de stille, teruggetrokken leerlingen die geen externaliserende gedragsproblemen laten zien, kunnen last hebben van stress en spanningen. Ook voor deze leerlingen kan een time-in intern helpend zijn.

2. Time in extern

Soms vraagt de situatie erom dat een leerling uit de groep gaat. Bijvoorbeeld wanneer de rest van de groep te veel last heeft van het gedrag of het ongewenste gedrag juist versterkt. De leerling wordt dan tijdelijk uit de klassensituatie gehaald om ongewenst gedrag te doorbreken en te kalmeren. Hier zijn de volgende mogelijkheden voor:

- De leerling gaat tijdelijk in een andere groep zitten (buddyklas).
- De leerling gaat tijdelijk bij KCér, directie of administratie, LOP, ambulante zitten.
De keuze is afhankelijk van de mogelijkheden op dat moment, en wat het beste past bij wat de leerling nodig heeft. Er is altijd toezicht op de leerling tijdens een time in extern. Een time in extern is niet bedoeld om op dat moment een herstelgesprek met de leerling te voeren.

3. Herstelgesprek

Na afloop van ongewenst gedrag, een “time-in intern”/“time in extern” of een consequentie (zie verder) volgt een herstelgesprek tussen leerkracht/ondersteuner en leerling. Dit gesprek vindt plaats wanneer leerling en leerkracht kalm zijn. Bespreek: welk ongewenst gedrag heb je gezien? Welk gedrag verwacht je

in het vervolg? En eventueel: is er iets wat de leerling belemmert om dit gewenste gedrag te laten zien?
Wat heeft de leerling nodig (van de leerkracht)?

Wanneer hetzelfde ongewenste gedrag zich herhaaldelijk voordoet, kan het goed zijn om samen met de leerling een plan te maken om dit gedrag te verbeteren. In dit plan staat:

- Het doel: het gewenste gedrag
- Wat de leerling zelf kan doen om dit te bereiken
- Wat de leerkracht kan doen om de leerling hierbij te helpen
- Een tijdsplanning en evaluatiemomenten

Ouders en directie/KC

Wanneer ongewenst gedrag zich regelmatig voordoet en “time-in intern”/“time in extern” of consequenties vaker ingezet moeten worden, is het goed om hierover met ouders in gesprek te gaan. Mogelijk maakt dit meer duidelijk over de oorzaak van het gedrag.

Directie/KC speelt een rol door mee te denken over de inzet van “time-in intern”/“time in extern” bij individuele leerlingen, door te onderzoeken wat mogelijke aanleidingen van ongewenst gedrag kunnen zijn, en welke aanpak mogelijk een oplossing kan bieden. Wanneer een aanpak in de groep onvoldoende werkt, kan de tandem op zoek gaan naar eventuele andere interventies (intern of extern) die helpend kunnen zijn.

Noteer afspraken rondom “time-in intern”/“time in extern” of andere interventies in Parnassys.

Ongewenst gedrag voorkomen

Wat is de oorzaak van het ongewenste gedrag? Dat geeft mogelijk aanwijzingen om het gedrag te voorkomen:

1. De regels/routines zijn nog niet voldoende eigengemaakt, of de leerling heeft de vaardigheden (nog) niet om zich aan de afspraken te kunnen houden. Mogelijke oplossingen zijn: oefenen met de regels, de leerling ondersteunen om zijn vaardigheden te ontwikkelen (bijv. een visueel stappenplan bij werkhoudingsproblemen, een rustiger werkplek bij concentratieproblemen, werken aan sova bij sociale problemen). Onduidelijkheden over regels/routines wegnemen.
2. De leerling wordt op een bepaalde manier beloond voor zijn ongewenste gedrag (bijv. aandacht van de groep / leerkracht, vermijden van werk). Mogelijke interventies: investeren in een veilige groepsdynamiek, de leerling ondersteunen in wat hij probeert te vermijden, consequenties geven aan ongewenst gedrag, belonen van gewenst gedrag.
3. De leerling laat ongewenst gedrag zien als gevolg van stress (bijvoorbeeld faalangst, door een bepaalde trigger, of door een opstapeling van gebeurtenissen thuis/op school). Mogelijke oplossingen zijn: de leerling ondersteunen bij het reguleren van zijn emoties, werken aan een veilige relatie, observeren wat triggers zijn die bij deze leerling voor stress zorgen, uitvinden wat bij deze leerling werkt om te kalmeren, time-in /time-out.
4. Of een combinatie van bovenstaande punten.